

Zpravodaj pěstitelů lilií SZO ČZS MARTAGON

4

2018

Semenáč MG4614-25 pochází ze šlechtění Antona Mega ze Slovenska.
Květ typu lilie henryi má olivově zelené nektarie s výraznými papilami.
Autorem snímku z letošní výstavy *Zahrada Vysočiny v Žirovnici* je Pavel Petřík.

LILIAŘ

Jsem jako lilie šaronská
kvetoucí v údolích.

Jako růže mezi trním
je má nejmilejší mezi dívkami.

Jako jabloň ve stromoví lesním
je můj milý mezi mládenci.

Usedla jsem v jeho stínu,
po jeho sladkém plodu zatoužila jsem.

Překlad Viktora Fischla s ilustrací Oty Janečka

Liliář – interní informativní zpravodaj pěstitelů lilií Specializované základní organizace Českého zahrádkářského svazu, z.s. MARTAGON Praha – číslo **4/2018** (pořadové č. 209), ročník 52, v současnosti vychází 4x ročně. Příspěvky k otištění zasílejte redaktorovi zpravodaje **Jiřimu Kovářovi** (kovar.lilie@seznam.cz). Za obsahovou a věcnou správnost příspěvků odpovídají autoři. Tisk Liliáře zajišťuje Art-D – Grafický ateliér Černý, s.r.o., distribuci A.L.L. Production, s.r.o. Případné nedostatky v rozesílce/tisku směřujte na Ing. Evu Svobodovou, Stehlíkova 476/34, 165 02 Praha 6, e-mail: svobodova@tc.cz. **Zpravodaj Liliář je dotován z prostředků Ministerstva zemědělství ČR**, a je určen výlučně pro vnitřní potřebu členů organizace MARTAGON a nepodléhá tiskovému zákonu č. 46/2000 Sb.

Specializovaná základní organizace Českého zahrádkářského svazu, z.s.
pěstitelů lilií MARTAGON, ev. č. 110010, IČ 70893829
196 00 Praha 9 Hrdinova 275

SZO ČZS MARTAGON řídí výbor, který pracuje ve složení:

Předseda: **Vratislav Novák**, Hrdinova 275, 196 00 Praha 9 – Čakovice.

E-mail: olina.novakova21@seznam.cz. Mobil předsedy 605 291 261

Členové výboru:

Jindra Halašová – hospodářka, pokladní, e-mail: jihalasova@seznam.cz.

Jiří Hloušek – tajemník, e-mail: hlojir@centrum.cz, mobil 604 128 938.

Jiří Kovář, Na Vyhlídce 624, 387 01 Volyně, redaktor Liliáře,
e-mail: kovar.lilie@seznam.cz.

Pavel Petrlík – burza semen lilií, Vernéřov 205, 352 01 Aš,
e-mail: petrlikpavel205@seznam.cz.

Božena Reisová – zapisovatelka, tel. 608 055 978,
e-mail: reisova@seznam.cz.

RNDr. Tomáš Sehnoutka – člen výboru, mobil 774 320 704,
e-mail: tomas@sehnoutkovi.cz.

Ing. Jiří Svoboda, Ph.D. – matrikář, Kováry 67, 273 28 Zákolany, mobil 774 988 906, e-mail: jiri.svo@vurv.cz.

Docent Ing. Petr Šrůtka, Ph.D. – člen výboru, e-mail: srutka@fld.czu.cz.

Internetové stránky www.martagon.cz připravuje: Ing. Václav Vinčálek,
e-mail: vaclav.vincalek@tenaxion.com.

Revizní komise: Ing. Věra Ječná (předsedkyně), Mgr. Věra Semeráková,
Mgr. Jana Mašková.

MARTAGON má účet u Fiobanky. Členské příspěvky a finanční dary,
prosíme, zasílejte na účet MARTAGONU číslo: **2900714286**, kód
banky: **2010**

Pozvánka na výroční členskou schůzi

Srdečně vás zveme na výroční členskou schůzi, která se koná
v sobotu 19. ledna 2019 od 9 hodin.

Místo konání: Krajinova posluchárna, 2. patro Přírodovědecké fakulty UK, Benátská ul. 2, Praha 2, vchod do budovy je z Benátské ulice hned za skleníky botanické zahrady.

Doprava: metrem trasy B, stanice Karlovo náměstí, východy z metra jsou označeny buď Vyšehradská ulice, nebo Karlovo náměstí, dále je to pěšky asi 5 minut směr Nusle, nebo je možno hned po výstupu z metra využít tramvají č. 18 nebo č. 24 do stanice Botanická zahrada – Na Slupi (z Karlova náměstí je to jen jedna stanice jízdy).

Program: 1) Zahájení, spolkové záležitosti, příprava na volby výboru MARTAGONU. 2) Zpráva o stavu členské základny. 3) Zpráva o činnosti organizace za rok 2018. Diskuse. 4) Zpráva finanční za rok 2018. 5) PŘESTÁVKA – odběr přebytků pěstitelského materiálu našich členů. 6) Volby do výboru MARTAGONU, organizační věci. 7) Slosování anketních lístků – nejoblíbenější lilie. 8) Promítání a povídání o lilích, případné vyhodnocení fotosoutěže 2018. 9) Závěr.
Odpoledne pokračuje setkání liliářů v nedaleké restauraci V Podskali.
Upozorňují na termín jarní členské schůze, která se bude konat v sobotu 30. 3. 2019 v Krajinově posluchárně. Pozvánka a program schůze bude otištěn v Liliáři č. 1/2019.

Vratislav Novák

Krátce z Jednacího řádu a Volebního řádu orgánů ČZS

Dle Jednacího řádu a Volebního řádu orgánů ČZS v části třetí s názvem Druhy a způsob voleb, článek č. 22 s názvem Zásady voleb do orgánů ČZS je v bodech f + g uvedeno:

f) volby do orgánů svazu se konají na dobu pěti let ve lhůtách nepřesahujících volební období stanovené nejvyšším orgánem svazu.

g) zvolené orgány svazu a jejich členové nabývají své působnosti, práv a povinností podle stanov svazu dnem zvolení, kdy zároveň zaniká působnost dosavadních orgánů svazu a jejich členů.

Pro MARTAGON to konkrétně znamená, že počátkem roku 2019 musí být po pěti letech uskutečněny volby a zvoleno vedení organizace na dobu dalších pěti let.

Jiří Kovář

Upozorňujeme na konec termínu převodu zahrádek členům od Státního pozemkového úřadu (dříve Pozemkový fond)

Myslím, že bude vhodné upozornit v Liliáři naše členy – zahrádkáře na blížící se termín ukončení podávání žádostí o převod pozemků do soukromého vlastnictví. Byla by škoda, kdyby někdo z neznalosti přišel o svoji zahrádku. Informaci jsem převzala z webu ČZS www.zahradkari.cz a trochu upravila.

Ústředí ČZS upozorňuje, že zbývá už jen krátký čas do konce roku, kdy vyprší možnost převodu zahrádek v zahrádkových osadách od státu do vlastnictví členů podle zákona 503/2012 Sb. Pokud tedy máte v osadě pozemek v nájmu od státu a pozemek spravuje Státní pozemkový úřad, pospěšte si s podáním žádosti.

Zákon 503/2012 Sb. § 10b stanovuje tato pravidla jasně:

§ 10b – Převod zemědělských pozemků v zahrádkových a chatových osadách

(1) Na základě písemné žádosti oprávněného uživatele pozemku v zahrádkových nebo chatových osadách zřízených na základě územního rozhodnutí nebo existujících již před 1. říjnem 1976 nebo zřízených na základě územního rozhodnutí převede Státní pozemkový úřad tento pozemek do vlastnictví, popřípadě spoluvlastnictví této osobě. Do vlastnictví nabyvatele se současně s pozemkem převádějí bezúplatně všechny součásti a příslušenství tohoto pozemku.

(2) Uživatel pozemku v zahrádkových nebo chatových osadách je oprávněn podat žádost podle odstavce 1 nejpozději do 31. 12. 2018.

PS: V žádosti nezapomeňte identifikovat nejenom sebe, ale i pozemek. Seznam a působnost poboček SPÚ – KPÚ najdete na: www.spucr.cz/statni-pozemkovy-urad/o-uradu/organizacni-struktura.

Božena Reisová

Spolkový den v Čakovicích (sobota 16. 6. 2018)

Adresa MARTAGONU je vedena v místě bydliště předsedy Vratislava Nováka, a proto je náš MARTAGON pravidelně na tuto akci zván. My zde máme možnost představit naši činnost i činnost ČZS a od svazu máme k dispozici propagační materiál na rozdávání dětem i dospělým. Lilie v letošním roce nakvétaly dříve, a tak to kolem našeho stánku vypadalo jako na naší první malé výstavě. Samozřejmě zde ani

pozvánky na následující výstavy nesměly chybět. Děkuji za veškerou pomoc při zajišťování naší účasti na této pěkné akci, kterou si užívají všichni bez rozdílu věku. Zde v Čakovicích má tato akce své místo, lidé na ni rádi chodí – podívaná je to pěkná, všechny zúčastněné spolky mají pěkné stánky, bohatý je též doprovodný program. Hodně práce pro MARTAGON zde pravidelně odvádějí naše členky B. Reisová, E. Svobodová, M. Hyršlová, Z. Malá, A. Ilková – děkuji jim i všem ostatním a jsem rád, že se nám to povedlo. Svá vystoupení se snaží mnozí stále zlepšovat, a přestože zde žádná soutěž neprobíhá, je jasné vidět, jak se která organizace či spolek svou činností představuje.

Vratislav Novák

Zpráva o aukci na minulé podzimní schůzi

Tato aukce se opět se stala tím, co k ní vždy patří a patřilo. Naši členové měli možnost díky přispěvatelům získat krásné lilie, které nelze zakoupit, případně jen velice, velice těžko. Výbor MARTAGONU měl zpočátku obavy, jak uspokojit naše členy kvalitní aukcí, ale vše se v dobré obrátilo a já jsem moc rád, že to vše velice dobře dopadlo.

Dlouhé by bylo vyjmenovávání všech dražených odrůd za přiměřený obnos. Zajímavé by bylo i povídání, jakým způsobem bojují účastníci o dražené cibule, kdy po jednom příhozu nemohl vyvolávací (*Vráťa Novák – pozn. red.*) skoro mluvit a omlouval se ostatním za tuto svou slabší chvíli.

Krátce k tomu, kdo poskytl lilie do dražby. Velice nám pomohl přítel Karel Schejbal, který dodal martagony v počtu 10 kusů, dodal např. odrůdu 'Jupiter' a další nepojmenované žluté a červené, o něž byl sveden boj. Ale další teprve čekají.

Náš redaktor Liliáře Jiří Kovář dodal, tak jak to vždy dělá, perfektně připravené a popsané cibule, a to přesně podle pravidel aukce. Uvedu přehled zajímavostí, které přítel Kovář připravil – 'Admirál Nelson' (žlutý strain henryi hybridu) v počtu 4 ks, dále dodal 2 ks orienpetu 'Leslie Woodriff', což je klasika, která by neměla chybět v žádné zahrádce, ale která se však může brzy stát velmi žádanou a nedostupnou odrůdou, přátelé – množte ho. A do třetice dodal 4 ks aurelianu 'Lavina' od šlechtitele Miloslava Tlacha (přítel Tlach, v dobrém, jistě promine – šlo o typický kvalitní „Tlachohybrid“ s nadstandardním počtem květů).

Velice kvalitní lilie dovezl přítel Jan Klement, jemuž patří velké poděkování za možnost získání velkých cibulí např. 'Gold Class', 'Scheherezade', 'Palmer' hybrid a další.

Naše paní liliářka Staňa Skořepová dodala do aukce dnes již vzácný, ale stále krásný a snad nejsytější oranžový asijský hybrid 'Alexis' – 4x po více cibulí.

Vratislav Novák přispěl do aukce naší krásnou českou odrůdou 'Ohnivý Fénix' (někdy je též označována synonymem 'Červený Fénix'), která je stále skvělou zahradní lilií, vyšlechtil ji kdysi Jiří Kovář, jenž ji v r. 1998 registroval v Mezinárodním registru lilií. Zde byly k máni 2x větší dvojčibule této odrůdy.

Všechny cibule lilií splnily podmínky aukce – byly velké, pěkné, kvalitní, málo dostupné – vzácné. Vyvolávací cena byla od 30 do 50 Kč za 1 kus. No, nekupte to. A při tom množství se na každého dostane. Někdo třeba nakoupil více, jiný méně, ale to k tomu patří.

Na závěr byla dražena také lahvinka, dar nového člena MARTAGONU přítele Miloše Klimka, který je členem výboru sesterské organizace BRNO LILIUM. Do aukce dal ve prospěch organizace 1 litr velice dobrého zdravotního pití a pro velký zájem přidal ještě jednu lahvinku. Myslím, že letošní aukce se zařadila mezi ty hodně podařené a spokojenost přítomných skutečně byla. Přejme si, abychom i v tom následujícím roce opět uspořádali hodnotnou aukci se všim, co k ní patří...

Vratislav Novák

Upřesnění k anketě o nejoblíbenější lilie 2018

Pravidla ankety jsou i nadále stejná a velmi jednoduchá. Stačí poslat na adresu předsedy vyplněný anketní lístek. Na ten se napíše název lilie podle tohoto seznamu: 1) Asijský hybrid, 2) LA-hybrid, 3) Čínský hybrid, 4) OT-hybrid, 5) Martagon hybrid, 6) Orientální hybrid, 7) Botanická lilie, 8) Nejlepší lilie vyšlechtěná v ČR.

Seznam stačí jen přepsat nebo stačí uvést čísla 1 až 8, dopsat svou „nej“ lilií v té dané kategorii a poslat na adresu předsedy do konce kalendářního roku. Všechny došlé anketní lístky budou dány do slosování. Vítězných 10 lístků bude vylosováno na výroční členské schůzi, kde si hned mohou případní výherci vybrat kvalitní cenu v pořadí vylosování. Anketní lístek posílají účastníci soutěže většinou formou pohlednice. Anketu lze poslat předsedovi i elektronicky e-mailem: olina.novakova21@seznam.cz.

Vratislav Novák

Upřesnění k fotosoutěži 2018

Také v letošním roce bychom rádi pro naše členy udrželi fotosoutěž. Vyhodnocené snímky mají často své místo na stránkách Liliáře a jsou promítány na našich schůzích, navíc ty nejlepší dostávají cenu od předsedy Vr. Nováka, tou je zpravidla kolekce lilií nebo kvalitní váza či kniha.

V letošním roce jsou vyhlášeny dvě kategorie pro zaslání snímků. První je ta nejoblíbenější: Nejkrásnější snímek lilie a živočichové – za dobu jejího trvání se sešlo hodně krásných snímků, např. květ martagonu a motýl. Druhá kategorie: Nejkrásnější snímek botanické lilie.

Věřím, že naši liliáři pořídili i letos spoustu krásných snímků a kdo se chce prezentovat v soutěži, pošle do konce roku na adresu předsedy nebo jeho e-mail své soutěžní snímky. *Vratislav Novák*

Krátké zprávy

Výbor vyzývá k včasnému zaplacení členského příspěvku za letošní rok 2018 – kdo jste ještě nezaplatili, učinite tak, prosíme, neprodleně. Kdo je ochoten dát něco navíc, velmi rádi to přivítáme.

Avizovaná zásilková burza semen lilií z letošní sklizně bude k dispozici až v Liliáři č. 1/2019 – šlechtitelé dodají svou nabídku příteli Petrlíkovi nejpozději do poloviny února 2019.

Letos se nekonala výstava lilií v severočeských Hejnicích.

Výbor MARTAGONU přeje všem svým členům a příznivcům klidné a radostné Vánoce a mnoho úspěchů v novém roce 2019.

Smutné zprávy ze zahraničí – zemřeli liliáři Andreas Winkler, Otto Beutnagel, Peter Geiser a Gerhard Steinbrück

Šlechtitel vynikajících odrůd lilií 'Frankenmädel', 'Birgit', 'Roter Kalif' a dalších Andreas Winkler zemřel dne 14. 10. 2015.

Vynikající pěstitel a šlechtitel martagonů Otto Beutnagel zemřel 13. 8. 2017 ve věku 83 let.

Známý švýcarský liliář Peter Geiser, o kterém jsme letos psali v Liliáři č. 2/2018, zemřel dne 31. 5. 2018 ve věku 88 let.

Další smutnou zprávou je letošní úmrtí úspěšného německého šlechtitele Gerharda Steinbrücka. *Jiří Kovář*

Výstava lilií v Rajhradě u Brna 2018

Miloslav Klimek

Čas plyne jako voda a nedá se zastavit. Rok uběhl a specializovaná základní organizace LILIUM BRNO opět uspořádala svou tradiční výstavu a já se s Vámi jakožto nejmladší člen podělím o zážitky z ní. Výstava se konala 1. až 6. července t. r. v prostorách benediktinského kláštera v Rajhradě u Brna.

Každý rok přináší nečekané události. Jednou přijde tolik vody, kolik bychom nečekali, podruhé zase udeří mrazy nebo napadnou rostliny nějaké nemoci, ovšem v posledních letech je to hlavně problém se suchem a s vysokými teplotami. Květy se rychle rozvíjejí, a jak všichni víte, bez vody jde všechno hůř. Obavy byly různé.

Když jsem v pátek 30. 6. 2018 přijel do Rajhradu, byly započaty přípravy na výstavu. Vystavovatelé navázeli své výpěstky a mé obavy se změnily a zvedly mi náladu, když jsem viděl tolik krásných lodyh lilií. Řekl jsem si – super, výstava bude krásná, jako každý rok.

Příprava začala v 9 hodin vzhledem k velké obětavosti i těch členů, kteří výpěstky nepřivezli, ale přijeli přiložit ruku k dílu, abychom společně připravili výstavu. Práce nám šla krásně od ruky a v 16 hodin byla výstava připravena. Všem přátelům patří vřelé poděkování za pomoc.

Výstava byla otevřena a slavnostně zahájena v sobotu 1. července 2018 v 9 hodin. Opět, jako v letech předchozích, probíhala ve stejném termínu rajhradská pout' (svátek sv. Petra a Pavla). Je dobře, že je to stejný termín, což se pozitivně promítne na návštěvnosti výstavy.

Výstavy se zúčastnilo celkem 10 vystavovatelů, kteří přivezli celkem 309 lodyh lilií. Vystavovali členové: př. Luboš Škoda – 17 lodyh, Ing. Pavel Nejedlo – 19 lodyh, Eva Janíčková – 15 lodyh, Ing. Miroslav Bartoš – 36 lodyh, Miloslav Tlach – 15 lodyh, Vojtěch Macháček – 26 lodyh, Miloslav Klimek – 18 lodyh plus 4 na výměnu a 30 klasů gladiol na aranžmá, Ing. Marcela Hemzová – 3 lodyhy a 7 denivek, Jan Klement – 87 lodyh plus 20 na výměnu, Ing. Václav Jošt – 49 lodyh. Všem vystavovatelům patří velké poděkování za podporu a dodání svých výpěstků.

Zpestřením výstavy bylo krásné aranžmá z lilií – 8 velkých a 7 malých, na kterých se podíleli Miroslav Šibor a Květoslava Bartošová, kterým patří také vřelé poděkování. Opravdu překrásná práce. Bylo se

na co dívat. Poděkování patří také př. Bartošovi ml. za vzornou přípravu jmenovek, názvů odrůd a fotografování výstavy.

Soutěžní exponáty byly vyhodnocovány v pátek 30. června od 16 hodin hodnotící komisí ve složení: Miloslav Tlach (předseda), Jan Klement, Luboš Škoda a Miloslav Klimek. Slavnostní předání diplomů úspěšným vystavovatelům bylo uskutečněno na podzimní členské schůzi 13. října 2018 v Brně. Výsledky jsou samostatným článkem. Součástí výstavy byla anketa návštěvníků o nejlepší lilii výstavy. Výsledky jsou součástí zprávy (uvedeno pouze prvních 15 nejúspěšnějších lilií). Výsledky zpracovali: Marcela Hemzová, Miloslav Klimek a Marie Uhlířová.

Co říci na závěr? Poděkovat ještě jednou všem za pomoc s přípravou, vystavovatelům za jejich exponáty a přát si, aby nám všem sloužilo zdraví a vše nám rostlo dle našich představ i pro další léta, abychom se opět za rok sešli v tak hojném počtu a připravili další ročník naší liliářské výstavy, našeho svátku. A abychom ukázali veřejnosti naše snažení a nejen to, ale také, že lze strávit čas jiným způsobem než u televize a u počítače, což je dnešní trend zejména mladých lidí. Celou výstavou vládla velmi přátelská atmosféra, což je důkazem, že specializovaná organizace LILIUM Brno je tou nejlepší partou. Jen tak dále, liliáři!

Výsledky ankety o nejlepší lilii dle návštěvníků Rajhrad 2018

1) CASABLANCA – (Miloslav Klimek), 2) CAFE NOIR – (Ing. Pavel Nejedlo), 3) FORZA RED – (Ing. Václav Jošt), 4) BOLBENO – (Eva Janíčková), 5) SWEET ZANICA – (Ing. Václav Jošt), 6) LION HEART – (Ing. Václav Jošt), 7) TERRASOL – (Ing. Václav Jošt), 8) PARAGUAY – (Miloslav Klimek), 9) SULPICE – (Ing. Miroslav Bartoš), 10) MORAVA, 11) RED VELVET, 12) RED FORD, 13) UNO, 14) BRASILIA, 15) MARYLIN.

Výsledky hodnocení lilií při výstavě v Rajhradě 2018

Soutěž při výstavě lilií v Rajhradě u Brna byla hodnotící komisí vyhodnocena dne 29. června 2018. Vystavovatelé, kteří se soutěže zúčastnili, získali tato ocenění:

Odrůdy Ia bez rozdílu barev: 1. cena odrůda 'Josef Matásek' (pěstitel, vystavovatel př. Jan Klement), 2. 'Shumer Tan' (Jan Klement), 3. 'Morava' (Ing. Miroslav Bartoš), 'Graffity' (Vojtěch Macháček).

Odrůdy Ib bez rozdílu barev: Čestné uznání 'Connecticut Gold'

(Luboš Škoda). **Odrůdy Ic bez rozdílu barev:** 1. 'Red Velvet' (Eva Janíčková), 2. 'Red Velvet' (Ing. Miroslav Bartoš), 3. 'Lady Lazy' (Jan Klement).

Odrůdy VIa, VIb bez rozdílu barev: 1. 'Palmer' hybrid (Jan Klement), 2. 'Beijing Moon' (Jan Klement), 3. 'Sabaneta' (Jan Klement). **Odrůdy VIc, VI d bez rozdílu barev:** 2. 'Uno' (Luboš Škoda), 3. 'Uno' (Jan Klement).

Odrůdy mezisekční longiflorum: 1. 'Easter Morn' (Eva Janíčková), 2. 'Easter Morn' (Jan Klement), 3. 'Longiflorum' h., (Eva Janíčková).

Odrůdy OT: 1. 'Flashpoint' (Eva Janíčková), 2. cena 'Paraguay' (Miloslav Klimek).

Odrůdy orientální hybridy: 1. 'Casablanca' (Miloslav Klimek), 2. 'Brooks' (Miloslav Klimek).

Novošlechtění Ia: Čestné uznání Nš7/2000 (Ing. Miroslav Bartoš).

Novošlechtění Ic: Čestné uznání MT-77/14 (Miloslav Tlach).

Novošlechtění VIc, VI d: 1. Henryi h., (Jan Klement), 2. 'Marilyn' x 'Brno' (Eva Janíčková), 3. MT28-10-1 (Miloslav Tlach).

Novošlechtění OT: 1. MT10/08-5 (Miloslav Tlach), 2. Semenač 014 (Miloslav Klimek).

Mimořádné ceny: Cenu SZO ČZS MARTAGON Praha za nejlepší vystavený aurelian hybrid získal př. Jan Klement za 'Beijing Moon'.

Cenu Miloslava Tlacha získal př. Jan Klement za krémový semenač s růžovou pikotáží. **Putovní cenu SZO ČZS LILIUM Brno** pro nejúspěšnějšího vystavovatele získal př. Jan Klement. Hodnotící komise udělila **čestné uznání** př. Janu Klementovi za semenače trubkovitých lilíí. **Hodnotící komise:** Miloslav Tlach (předseda), Jan Klement, Luboš Škoda, Miloslav Klimek.

Ing. Miroslav Bartoš

Zpráva z výstavy Květy 2018 v Lysé nad Labem

Ve dnech 12. – 15. 7. 2018 se konala výstava Květy 2018 v Lysé nad Labem. Naše organizace MARTAGON se jí letos zúčastnila jednak vystavováním květů, jednak poradenskou službou o pěstování lilíí. Od ústředí ČZS jsme získali nadlimitní výtisky Knihovničky Zahrádkáře „Lilie“, které jsme mohli v naší poradně poskytovat zájemcům o pěstování lilíí.

Květy na výstavu poskytli pěstitelé Stanislava Skořepová, Jindra Halašová, Jan Butora a Božena Reisová. Návštěvníci obdivovali lilie Stanislavy Skořepové například 'Sarabande', 'Ravello', 'Francesca', 'Večerní záře', 'Donato'... Božena Reisová vystavovala lilie například

'Valvere', *Lilium regale* var. *album*, 'Zambezi', 'Paraguay' a další. Jindra Halašová a Jan Butora vystavovali ve společné expozici lilie 'Agostini', 'Timezone', 'Slunce', 'Lady Alice', 'Friso', *Lilium henryi*, 'Conca De Or', 'Lavon', 'Eudoxia', 'Tabledance' a jiné.

V poradně k pěstování lilií se letos úspěšně zapojily př. Marcela Hyršlová a Anna Mužíková, která poskytovala rady nejenom k liliím, ale též ke všemu, co návštěvníky po pěstitelské stránce trápilo. Poradnu doplňovaly již tradičně J. Halašová a B. Reisová. Poradenský stánek byl vyzdoben obrázky s liliářskou tematikou. Božena Reisová

Výstava lilií Zahrada Vysočiny 2018 v Žirovnici

Ve dnech 14. – 16. července 2018 se na zámku v Žirovnici konala výstava lilií doplněná dalšími výpěstky zahrádkářů. Tradice výstav zde trvá velmi dlouho, letošní ročník už byl 55. v pořadí. Zahrada Vysočiny mívá 3 etapy. Při jarní výstavě vládnou jarní cibuloviny. Letní výstava střídá jeden rok mečíky a v dalším roce lilie. Podzimní bývá kromě květin zaměřena na ovoce a zeleninu. Na pozvání př. MUDr. Kříže, který tyto výstavy organizuje, se letos sešlo 20 vystavovatelů. Dovezené květiny, z toho bylo 320 lilií, naplnily 556 váz. Výstavu doplnila expozice včelařů. Nechyběla ani zelenina ve 35 odrůdách.

Největší expozice lilií patřila výpěstkům př. Antona Mega z Bratislavy, který je i členem SZO LILIUM Brno a MARTAGONU Praha. Bylo to kolem 70 váz semenáčů novošlechtění. Exponáty přivezl př. Jaroslav Kovařík. Už v minulých letech jsem si všiml zvláštního způsobu přepravy liliových exponátů u př. J. Kovaříka. Nikdo by nevěřil, kolik lilií se dá „nacpat“ do auta. (Jardo, budu ti za všechny vystavovatele vděčný, když do našich Liliářských zpráv napíšeš krátký článek o technologii převozu.)

Př. Mego šlechtí lilie od roku 1993. V poslední době se zaměřuje na čínské lilie, hlavně z okruhů *L. henryi* s černými nektariemi v hrdle. Kromě lilií se zabývá šlechtěním kosateců a mečíků. V časopise Zahrádkář č. 7/2018 se můžeme dozvědět více z rozhovoru, který př. Mego poskytl MUDr. Křížovi.

Já jsem se zúčastnil výstavy společnou expozicí s př. Lubošem Škodou. Vystavili jsme 30 kultivarů. Pražský MARTAGON reprezentovali př. Jirka Kovář, Pavel Krejčí, Josef Hrbek, Ing. Miloš Krump a samozřejmě hlavní organizátor MUDr. Kříž s velkou expozicí aranžovanou Ing. Slavíkovou. Krásné OT-hybridy měl i Josef Basík. Ing. P. Nejedlo měl mimo jiné i velkou expozici krásných denivek.

Ing. Slošiar z SZO GLADIRIS vystavil kromě lilií i velkou kolekci jiřin. Vystavené lilie byly většinou OT-hybridy, aureliány a v menším počtu LA-hybridy a asiátky, které už měla většina jiných vystavovatelů odkvetlé. Díky perfektní organizaci žirovnických zahrádkářů byla výstava připravena již kolem 18. hodiny. Velmi příjemné bylo večerní posezení všech, kteří se na výstavě podíleli. Po večeri se dlouho povídalo s přáteli o všem okolo zahrad, rostlin, počasí atd. Žirovnická výstava byla letos největší amatérskou výstavou v ČR, a jak mi po výstavě potvrdil MUDr. Kříž, byla velmi úspěšná. Ještě si na závěr dovolím drobnou poznámku. Jestliže byla opravdu tato krásná výstava největší v ČR, tak na výstavě v Rajhradě vystavila naše organizace kromě větších aranží 309 lodyh lilií, a to nás řadí na krásné stříbrné místo. Každá i sebemenší výstava a jiné akce, které slouží k propagaci pěstování lilií, mají svůj význam a všem, kteří se na této práci podílejí, patří náš dík.

Jan Klement, SZO BRNO LILIUM

Výstava Zahrada Vysočiny – Žirovnice 2018

Výstavy květin v žirovnickém zámeckém areálu mají dlouholetou tradici. Nosnou květinou letošního, již 55. ročníku výstavy Zahrada Vysočiny, byla lilie. Výstavy lilií se na zámku ob rok střídají s výstavami mečíků.

Po příjezdu do Žirovnice jsem si připomněl článek doc. RNDr. Karla Vereše O výstavách, ale také o lidech, který byl publikován v Liliářské ročence 1983. Autor se v něm zasní a představuje si ideálně připravenou výstavu. Přivítání vystavovatelů na nádvoří zámku, přidělení již připravených výstavních prostor a stolů s vázami, vodou, jmenovkami, doplňkovou zelení, občerstvení vystavujících, zajištěné příjemné ubytování. Musím vyzdvihnout bezchybnou organizaci výstavy, kterou pořádal tým sešraných členů žirovnického ČZS, jimž již bezmála 50 let předsedá MUDr. Josef Kříž. Podle mého názoru by byl pan docent s takto připravenou výstavou určitě spokojený.

Organizace jiných výstav leží bohužel pouze na jednotlivcích, v jejichž silách není možné vše zvládnout. Do Žirovnice se sjelo několik desítek vystavovatelů z Čech i Slovenska, kteří přivezli stovky odrůd lilií. Podle předsedy MUDr. Kříže se jednalo o největší výstavu lilií v republice.

Na fotografie z žirovnické výstavy se můžete podívat na webových stránkách www.martagon.cz.

Pavel Petrlík

Výskyt „martagonky“ ve slovinských Julských Alpách

Eva Biedermanová

Při rodinném výšlapu na nejvyšší vrchol slovinských hor Triglav (2 864 m n. m.) jsem jako správný člen naší organizace MARTAGON sledovala co nejvýše položený výskyt lilí ve volné přírodě. Převážně vápencové Julské Alpy, nalézající se v Triglavském národním parku, jsou totiž díky tomuto horninovému podkladu stanovištěm nejrozmanitějších horských rostlin. Mezi nejznámější patří např. brambořík purpurový, nátržník lesklý, protěž alpská, zvonek Zoisův pojmenovaný podle Žigi Zoise, významného slovinského vědce, botanika a geologa i lilie kranjská.

K vrcholu jsme vyrazili brzy ráno, abychom potkali cestou co nejméně turistů, z obce Trenta (cca 660 m n. m.) a naše pouť vedla malebným údolím Zadnjica. Putovali jsme po poměrně pohodlné stezce, která vznikla jako zásobovací cesta pro kasárna zajišťující hranice Slovinska v období první světové války ve výšce 2 550 m n. m.

Právě cestou k naší první velké občerstvovací zastávce na Koče na Doliču (2 121 m n. m.) jsme ve výšce téměř 1 700 m n. m. zaznamenali nejvýše položený výskyt lilie mahagon (viz fotografie na přebalu zpravodaje). Jednalo se o tři osamoceně kvetoucí lodyhy nalézající se v hustějším travnatém porostu na vnější i vnitřní straně cestičky. Cesta se dále stáčela podél skály a postupovala vzhůru v nepřeborném množství serpentín.

Naše pouť pokračovala do Domu Planika (2 401 m n. m.), kde jsme přespali, abychom druhý den dosáhli vrcholu a vrátili se zpátky do Trenty. Ve vyšších zelených partiích hor okolo Domu Planika, spásaných překvapivě všudypřítomnými ovce, se nikomu z nás nepodařilo další výskyt lilí zaznamenat. Od cca 2 500 m n. m. byly vrcholy hor pouze skalnaté bez přítomnosti flory.

Mrzelo mě, že jsme nenarazili při našem putování na výše zmíněnou lilii kranjskou. Přesto byla flora i fauna, kterou jsme měli možnost vidět ve volné alpské přírodě, fascinující.

A výhled z nejvyššího vrcholu Julských Alp, který musí navštívit každý správný Slovinec, určitě stojí za to.

Lilie kraňská

Jiří Kovář

Autorce předchozího článku děkuji za její premiérový článek pro náš Liliář a na ozřejmění přidám krátký dovětek. Autorka se zmiňuje o lilii kranjské („Kranjska lilija“) pojmenované po kraji Kranjska ve Slovinsku.

V českých poměrech se jedná o lilii dosti vzácnou, a pokud vím, ani naši liliáři (až na výjimky) o ní nikdy moc nemluvili. Aplikovaný český název je lilie kraňská, název latinský je *Lilium carniolicum*, ovšem slovo „carniolicum“ má v „liliářské sféře“ řadu synonym, jejichž vyjmenováváním nechci teď zatěžovat (pokud by přesto někdo chtěl podrobnosti, odkazují na naše webové stránky www.martagon.cz, kde je ve složce Botanické lilie – Klasifikace a třídění lilií výborně zpracovaný přehled od př. V. Vinčálka).

Turbanovité květy intenzivního oděru lilie kraňské mají oranžově červenou barvu s černými tečkami, nicméně pod prozaickým názvem „zlaté jablko“ je spíše známa právě *L. carniolicum*, což napovídá tomu, že balkánské lilie mají více variet.

Protože mám za léta liliářeni různé zážitky, nedá mi to, abych přeci jenom při této příležitosti ještě nepřipsal... Jedno synonymum však uvést musím: *Lilium carniolicum* syn. *Lilium pomponium* var. *carniolicum*. Co mám na mysli?

Asi před 10 až 15 lety pěstoval ve Vernéřově u Aše přítel Pavel Petrlík červenou turbanovitou lilii se silnou nepřijemnou „vůní“. Cibule získal darem od majitelky zahrádky, což byla starší žena z téhož regionu, která ani nevěděla, odkud tuto lilii má, ani jak se ta lilie jmenuje. My, liliáři, z nejbližšího Pavlova okruhu jsme se domnívali, že se jedná o *Lilium pomponium* (...že by var. *carniolicum*...?). Tehdy nás Pavel obdaroval i cibulemi, když rozsazoval trs této lilie...

Dnes je situace zcela jiná, lilii jsme žel nikdo z nás do dnešní doby neudrželi, její pěstování je v tuzemsku skutečně dost obtížné.

Botanické druhy, o nichž je zde řeč, patří do stejné sekce jako lilie bělostná (*Lilium candidum*) – ta „kdysi“ po léta rostla bez potíží v českých venkovských zahrádkách, ale dnes už je situace také jiná a její dlouhodobější pěstování není v současnosti vůbec snadné, jak tomu kdysi bývávalo... A příčin bude nepochybně více...

Gazely mezi liliemi

Prvotní inspirací k zaznamenání tohoto motivu, který záměrně přinášíme v prosincovém předsilvestrovském čísle našeho zpravodaje, byl krátký výňatek z článku Gazely mezi liliemi autorů Oldřicha Lapčíka a Marie Bičíkové uveřejněný v časopise Vesmír č. 2/2007, roč. 86 (137). Jejich několikastránkový článek pojednává převážně o zkrášlování ženského těla u divoce žijících kmenů v některých oblastech světa. Kromě jiných částí těla mělo od nepaměti kultovní význam ženské poprsí. Ženská prsa měla nejen význam ekonomický znamenající zdroj výživy pro novorozeňata, ale byla a jsou stále symbolem krásy a plodnosti i inspirací umělců. Všichni dobře víme, jak vypadá ona soška pěkně vyvinuté věstonické krásky, naproti tomu Boticelliho Venuši známe spíše s prsy drobnějšími.

Druhou mou inspirací, proč se zmiňovat o tomto tématu, byla návaznost na následující článek dr. Thomase, kde se shledáme s citací týchž autorů (Viktor Fischl a Jaroslav Seifert) jako v článku Gazely mezi liliemi. Krása žen v uměleckém připodobování, zvláště půvab ženských prsou a skvostné květy lilií, jsou nepochybně inspirující.

*„Prsy tvé jsou dva kolouši,
dvojčata gazelí pasoucí se v poli bílých lilií“*

(říká v Písni písní krásné Šulamit král Šalamoun a o něco dále pokračuje)

*„To štíhlost tvá mi připomněla palmu datlovou
a tvoje prsy hrozny plodů jejích.
I řekl jsem si: Vylez na tu palmu
a trsy datlí v dlaních držet budeš.
A nechť tvé prsy jsou jak zralé hrozny vína,
dech tvůj nechť vůni jablek má.“*

(Píseň písní, přeložil V. Fischl: Poezie Starého zákona, Garamond, Praha 2002, s. 401 – 402). (J. Seifert: Počítadlo, výbor Ruce Venušiny, Labyrint, Praha 2000, s. 88). *Zaznamenal Jiří Kovář*

Jak se růže a lilie do bible dostaly?

Josef Thomas

Snad každý zná či slyšel floskuli „Jsem růže šarónská“, což je jedna z verzí českého překladu jednoho z veršů Písně písni, části bible, Starého zákona, svaté knihy, knihy knih.

Zde jsou překlady veršů 1. – 4. kapitoly druhé Písně písni dle souboru Milana Balabána:

Jan Hus

Já květ polní a lilium údolní.
Jak lilium mezi trním,
tak přítelkyně má mezi dcerami.

Jan Ámos Komenský

Já, růže z sárónských polí,
já, lilium všech oudolí,
však též choť má mi růže jest,
v hustém trní kveta, má čest.

Bible kralická

Já jsem jako růže Sárónská a jako lilie při dolinách.
Jako lilie mezi trním, tak přítelkyně mezi pannami.

Ekumenický překlad bible

Jsem kvítek šarónský,
lilie v dolinách.
Jako lilie mezi trním,
tak má přítelkyně mezi dcerami

Josef Heger

Kvítek jsi krokusu sarónských plání,
lilie jsi údolní.
Jako lilie mezi trním
milá má mezi děvami

Jaroslav Seifert

Jsem šafrán šáranský,
jsem lilie kvetoucí v údolí.
Jak lile v trnitých křoviskách,
je moje milá mezi dcerkami.

Viktor Fischl

Jsem jako lilie šáranská
kvetoucí v údolích.
Jak růže mezi trním,
je má nejmilejší mezi dívkami.

Milan Balabán

Kvítek jsem šáranský
lilie v údolí
jak lilie ukrytá v křovisku
tak přítelkyně moje mezi dívkami.

K čemu je ta roztoužená dívenka, některými Šulamit zvaná,
přirovnávána: k růži, k lilii, k šafránu, ke krokusu? Co stojí
v hebrejském originálu?

S použitím wikipedie na:

<http://www.mechonmamre.org/p/pt/pt3002.htm>

Hebrew Text with English translation and Sephardic chanting in mp3
format (Mechon Mamre) Song of Songs - University of Pennsylvania

אָני חַבְצֵלֶת הַשָּׂרוֹן
שׁוֹשַׁנַּת הָאִמָּקִים.
1. ani havastelet ha-sharon
ke-shoshanat ha-amakin
(přepis hebrejštiny do latinky –
hebrejský text bible se čte zprava
doleva)
jsem havastelet šáranský/á
jako šošana v údolí
překlad do češtiny slovo od slova
jsem květina šáranská,
lilie údolní.
(překlad věcný)

To podstatné slovo „havastelet“ ale neznamená růže.

Havastelet ha-hof má v současné hebrejštině význam planě rostoucí rostliny *Pancreatium maritimum* L. (teplomilná amarylovitá cibulnatá trvalka, nemá český název, snad pankrácie přímořská), která roste planě na dunách přímořské oblasti Šaron, jižně od Tel Avivu.

Shoshan zahor je hebrejský název květiny *Lilium candidum* L. (lilie bílá) planě rostoucí v horských oblastech Izraele. Slovo shoshana se ale v Izraeli používá běžně pro růži i lilii, zejména v literatuře, i jako divčí jméno ve smyslu Růžena.

Ukázka jednoho z nespočetných překladů vybraných čtyř veršů Písň písni na internetu:

<http://www.easyenglish.info/bible-commentary/song-of-songs-lbw.htm>

The right time for love
The young woman
v1 I am only a wild flower from Sharon,
a wild flower of the valleys.
The young man
v2 You are like a wild flower,
a wild flower among thorns.
You are my very dear woman among women.

Dr. Dalit Kaslassi, kurátorka Rozária v Jeruzalému, mi poslala překlad Kapitoly o růžích (str. 62 – 64, v hebrejštině) z knihy: Aromatické a ozdobné stromy a les v bibli a v rabínské literatuře od Prof. Yehudy Felikse z r. 1977. Doslovně v ní píše: „Růže není v bibli zmíněna“. Předpokládá se, že vonná a plnokvětá růže přišla do Izraele z Persie se jménem vered. Tři druhy botanických růží rostou v Izraeli a jsou známy pod arabským názvem ward bari. Zdá se tedy, že název vered se v židovských zdrojích používá jen pro vonné kultivované odrůdy, protože planě růže nemají silnou vůni. A takové v biblické době v oblasti Šaron divoce nerostly.

Poprvé je růže v židovských nebiblických zdrojích dle Yehudy Felikse zmíněna v spisech Ben Siry z 2. stol. před Kristem: „Jako datlová palma jsem stál v Ein Gedi, a jako růže v Jerichu“. Je to ale neoficiální překlad z hebrejštiny, který byl přeložen z řečtiny. V originálu stojí phyta rhodu. (...)

Doklad o pěstování růží v zemi izraelské v době Chrámu je v Židovském zákonu (halacha): „že z důvodů hygieny a čistoty se žádné

rostliny v Jeruzalému nesmí pěstovati, ani zahrady a sady zakládati, s výjimkou růžové zahrady, která tu existuje z dnů raných proroků“. (...)

Píseň písní neboli Velepíseň, Širm ha-širim, Song of songs, Hoheslied, Canticum canticorum, Ásma Ásmaton je literární fenomén a na wikipedii je bohatě zpracován anglicky, německy i česky. Přeložil ji Martin Luther i Jan Hus, Jan Ámos Komenský, Jaroslav Seifert i Viktor Fischl a další. Viktor Fischl, náš první polistopadový velvyslanec v Izraeli, se v doslovu k překladu Písně písní do češtiny velice intimně vyslovil, že se stydí, že k překladu přistoupil až ke stáru, až když měl za to, že pochopil hebrejštinu, ač to měl v záměru z dob mladších, protože k překladu těchto písní, plných vášně a touhy, by měl přistoupit básník mladistvý, plný takových pocitů a nikoliv stařec. Je proto překvapivé, že tato kniha je oficiální (kanonickou) součástí bible i talmudu. Však její zařazení neproběhlo hladce ani naráz. Církev však našla východisko, nejde prý o milostné písně, ale o rozhovor Krista s Církví nebo Vírou v boha a Bernard z Clairvaux, opat kláštera ve francouzském Clairvaux, napsal v XII. století 40 kázání na texty Písně písní, kde tuto interpretaci rozpracovává. Je proto vhodné rozlišovat, zda překlad byl vytvořen pro bibli, či jako poezie.

Mne však zajímala jen ta zcela dílčí otázka, zda floskule „Jsem růže šaronská“ má racionální základ a pochází z bible, či nikoliv. Našel jsem podklady, že růže v hebrejském originálu Písně písní není, a není tedy ani v bibli.

Stejně podklady se ale dají vztáhnout i na citaci bible o hořícím růžovém keři, z něhož Bůh sdělil Mojžíšovi na sinajské hoře desatero, tak jak ji otiskl maďarský rhodolog Viktor Kerényi-Nagy – viz *Zpravodaj Rosa klubu* č. 102. Je to jen licencia poetica anglického překladatele (spíše přebásnítele) bible, protože růže se v bibli nevyskytuje, ani jako hořící keř. Ke stejnému jednoznačnému závěru bohužel nedospěl Danan Smit, autor knihy *Plants of the Bible* (Rostliny v bibli), bohatě ilustrované. Jen konstatuje zaplevelenost překladů růží šaronskou a že lépe by bylo použití neurčitého termínu kvítí šaronské.

Použitá literatura mimo wikipedii:

Velepíseň, překlad Josef Heger, Edice Akordu Brno, 1935, 54 stran, s citací 18 překladů mezi 1900 a 1939

Píseň písní, překlad Jaroslav Seifert a St. Segert, ilustr. Arnošt Paderlík, SNKLU Praha, 1964, 76 stran

Píseň písní zvaná Šalamounova, překlad a poznámky Viktor Fischl, nakl. Sefer 1999, 24 stran

Píseň písní Šalamounových, překlad J. Á. Komenský, výklad Dr. Zd. Tichá, ilustr. Jiří Svoboda, Mladá fronta 1980, 31 stran

Píseň písní zvaná Šalamounova, překlad Viktor Fischl, ilustr. Ota Janeček, Nibiru 2007, 56 stran

Bernard z Clairvaux, Kázání na Píseň písní I., překlad z latiny Markéta Koronthályová, nakl. Krystal OP 2009, 528 stran

Píseň písní v českých překladech 15. – 21. stol., sestavil a úvod Milan Balábán, naklad. Paseka, Litomyšl. 2013, 200 str.

Danan Smit, Plants of the Bible, A Gardner's Guide, A Lion Book, Oxford, 1992, 120 str.

Adolf Novotný, Biblický slovník, Kalich Praha 1956, 1406 stran

Dr. Dalit Kaslassi, osobní sdělení

Poznámky red. Liliáře: autor předchozího článku dr. Josef Thomas je předsedou Specializované základní organizace ČZS Rosa klub ČR, která vydává Zpravodaj milovníků a pěstitelů růží, z jehož č. 105/2014 jsme se souhlasem autora převzali text článku k otisknutí v Liliáři (text krácen není, výtvarné konfigurace s písmem jsou drobně upraveny z důvodu lepší názornosti při čtení v našem zpravodaji...).

Obsah Liliáře č. 4/2018

- 2 Pozvánka na výroční členskou schůzi. Jednací řád a Volební řád ČZS
- 3 Upozorňujeme na konec termínu převodu zahrádek členům od Státního pozemkového úřadu (dříve Pozemkový fond) *B. Reisová*
- 3 Spolkový den v Čakovicích (sobota 16. 6. 2018) *Vratislav Novák*
- 4 Zpráva o aukci na minulý podzimní schůzi *Vratislav Novák*
- 5 Upřesnění k anketě o nejoblíbenější lilie 2018 *Vratislav Novák*
- 6 Upřesnění k fotosoutěži 2018 *Vratislav Novák*
- 6 Krátké zprávy. Smutné zprávy ze zahraničí – zemřeli liliáři *Andreas Winkler, Otto Beutnagel, Peter Geiser a Gerhard Steinbrück J. Kovář*
- 7 Výstava lilí v Rajhradě u Brna 2018 *Miloslav Klimek*
- 8 Výsledky hodnocení lilí při výstavě v Rajhradě 2018 *Mir. Bartoš*
- 9 Zpráva z výstavy Květy 2018 v Lysé nad Labem *Božena Reisová*
- 10 Výstava lilí Zahrada Vysočiny 2018 v Žirovnici *Jan Klement*
- 11 Výstava Zahrada Vysočiny – Žirovnice 2018 *Pavel Petrlík*
- 12 Výskyt „martagonky“ v Julských Alpách *Eva Biedermanová*
- 13 Lilie kraňská *Jiří Kovář*
- 14 Gazely mezi liliemi *Jiří Kovář*
- 15 Jak se růže a lilie do bible dostaly? *Josef Thomas*

Jsem šafrán šáranský,
jsem lilie kvetoucí v údolí.
Jak lilie v trnitých křoviskách
Je moje milá mezi dcerkami.
Jako štěp mezi stromy planými
je milý můj mezi mládenci.
Do jeho stínu jsem si ráda usedla,
mým ústům bylo sladké jeho ovoce.
Do viničního domku mne pak zavedl
a praporcem mu byla láska nade mnou.

Posilněte mne kusem rozinek
a navraťte mi síly jablky,
neboť jsem láskou nemocná.
Pod hlavou mou je jeho levice
a pravicí mne objímá.

Zapřísahám vás, dcery jerušalémské,
při gazelách, při laních bázlivých,
běda, vyrušíte-li lásku mou, a chraňte se budit ji,
dokavad nebude chtít.

Seifertův překlad s ilustrací Arnošta Paderlíka

Jan Březina

/ KRISTUS /

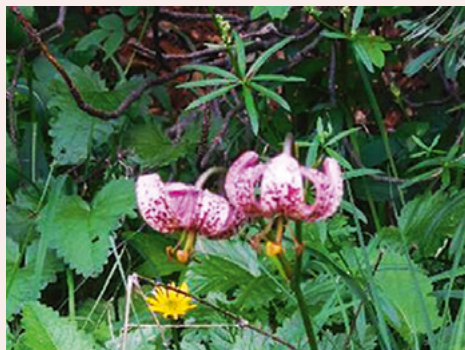
Já, růže z sáronských polí,
já, lilium všech oudolí,
však též chot má mi růže jest,
v hustém trní kveta, má čest.

/ CIRKEV /

Co jabloň mezi dřevem v lesi,
to můj milý mezi mládenci,
planoť mi všecko bez něho,
neb mám pokrm i stín z něho.

Úspěšný snímek Evy Biedermanové z fotosoutěže r. 2017

Lilie martagon v Julských Alpách
(foto Eva Biedermanová)

Nový žlutý semenáč tečkovaného
martagon hybridu ze šlechtění
Vratislava Nováka